

Miljøkonsekvensrapport til § 16a IE-brug

Ørskovgaard

Kirkevej 25, 8751 Gedved

Konsumæg etageanlæg i eksisterende stalde

Skema 238 978 i Husdyrgodkendelse.dk

Indsendt feb. 2024



Konsumæg skrab/friland med etageanlæg, alternativ økologisk ægproduktion med udearealer

- 24.030 m² produktionsareal
- 1.079 m² overflade i gylletank
- 187.820 hønepladser
- 63.000 opdrætspladser hønniker
- Etageanlæg med hyppig udmugning i konsumægstaldene
- Fast gødning/dybstrøelse hos hønnikerne

Kirkevej 25, Horsens Kommune

Datablad

Ansøger og ejer	<i>Ørskovgaard ApS Hovedgårdsvej 7 8660 Skanderborg</i> <i>Kontaktperson på miløsagen: Lars Poulsen, ejer (Direktør) Mobil: 2427 6678 Mail: kontakt@dueholmegg.dk</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Kirkevej 25, 8751 Gedved</i>
CVR-nummer	<i>35651276</i>
CHR-nummer	<i>70418</i>
Kommune	<i>Horsens Kommune</i>
Ejendomsnummer	<i>6150291088</i>
Matrikel-nr.	<i>Matrikel: 7n - Ørskov By, Ørridslev</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	
Biaktiviteter	<i>Nej</i>
Ansøgningsskema	<i>238 978</i>
Konsulent	<i>Velas, CVR 3086 9052 Asmildklostervej 11, 8800 Viborg Niels Provstgård, Miljøkonsulent, Cand.Agro.. Mail nipr@velas.dk Mobil 5095 6769</i>
Ansøgning indsendt	<i>24. maj 2023. rev februar 2024</i>

Kirkevej 25, Horsens Kommune

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Kirkevej 25. Produktionen er oprindelig økologisk ægproduktion. Der søges også om konventionel ægproduktion i eksisterende stalde uden større bygningsmæssige ændringer. Med ændringen følger en godkendelse efter stipladsmodel, da ansøger ikke længere producerer økologiske konsumæg. Ansøgningen til skrabe- og frilandæg bevirker at hønsegården i fremtiden står tom når der produceres skrabeæg, og er i drift når der produceres frilands æg og økologiske æg.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved uændret staldforhold og ændret drift med anvendelse af eksisterende gødningslager. Der er tale om et IE brug, derfor vil miljøledelse blive inddraget i godkendelsen, for at sikre at der anvendes ny teknologi og at ressourcerne udnyttes bedst muligt.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	6
2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør	11
3. Husdyrbruget og det ansøgte	12
3.1 Indretning og drift af anlægget	12
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	16
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	17
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	17
3.4.1 Generelle afstandskrav	18
3.5 Ammoniakemission	19
3.5.1 Naturpunkter	20
3.6 Lugtemission	22
3.6.1 Kumulation til naboer	22
3.7 Øvrige emissioner og gener	23
3.7.1 Støj	23
3.7.2 Støv	23
3.7.3 Lys	24
3.7.4 Skadedyr	24
3.7.5 Transporter	24
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	25
3.8.1 Døde dyr	26
3.8.2 Affald	26
3.8.3 Olie og kemikalier	28
3.8.4 Energiforbrug	28
3.8.5 Vandforbrug	28
3.9 BAT-Ammoniakemission	30
3.10 Grænseoverskridende virkninger	32
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	33
4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter	33

4.2	<i>Begrænsning af ammoniakemission</i>	34
4.3	<i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur</i>	34
4.4	<i>Lugtgener for omboende</i>	36
4.5	<i>Støjgener</i>	36
4.6	<i>Støvgener</i>	36
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	37
4.8	<i>Skadedyr</i>	37
4.9	<i>Transporter</i>	37
4.10	<i>Energi</i>	38
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	38
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	38
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	39
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	39
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	40
5.	Oplysninger om IE-husdyrbruget	40
5.1	<i>Ophør af IE-husdyrbruget</i>	40
5.2	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management</i>	41
5.2.1	<i>BAT-Energi</i>	41
5.2.2	<i>BAT-Vand</i>	41
5.2.3	<i>Management</i>	42
6.	Konklusion	42

1. Indledning

Der er i dag en § 12 miljøgodkendelsen fra oktober 2014. Godkendelsen omfatter tre ens stalde med økologiske æglæggere, tilsammen 288,5 DE i fjerkræ til økologisk konsumægproduktion og konsumæg opdræt på 72,5 DE. Samlet set er godkendelsen på 361 DE, efter et tillæg til §12 godkendelsen fra februar 2018.

Ansøger ønsker at ændre produktionsformen fra økologisk konsumægproduktion til skrabe- og frilandsægproduktion. Markedets behov for de enkelte æg typer afgør den aktuelle produktionsform. Skiftet sker uden ændringer i eksisterende staldanlæg, gødningslager og servicebygninger. Management for de to produktionsformer er identisk. Der er også forsat ønske om at opdrætte hønniker.

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver konsekvenser ved omlægning af konsumægproduktion fra økologisk ægproduktion til skrabeæg eller frilandsæg på Kirkevej 25. Ægpakkeriet er med til at afgøre hvilken produktionsgren det enkelte hold skal producere. Der kan altså være enten skrabeæg, frilands- eller økologisk produktion på ejendommen.

Denne rapport er opdelt i seks kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2. Ikke-teknisk resume

Denne ansøgning om miljøgodkendelse ændrer produktionsformen af konsumæg. Ansøger har i dag godkendelse til en økologisk ægproduktion. Produktionsformen ønsker ansøger at ændre til konsumægproduktionen til at omfatte som skrabe- og frilandsproduktion. Dette skifte betyder at belægningen af æglæggende høner stiger. Konventionel drift giver mulighed for at indsætte flere høner i staldene, belægningen er den samme for begge de konventionelle drifter. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer, da inventaret er indrettet til ægproduktion og dimensionen i eksisterende stalde passer til konventionel ægproduktion. I perioder hvor der produceres frilandsæg vil hønsegården blive benyttet. Efterspørger ægpakkeriet flere skrabeæg vil hønerne udelukkende være i staldanlægget. Dermed vil der være en tomgangsperiode for hønsegårdene, som stadig vil opretholde økologisk status.

Anvendt miljøteknologi og forudsætninger i eksisterende og ny godkendelse

Fastlæggelse af arealer i nudrift og 8-års drift

Den godkendte og etablerede økologiske produktion, er omsat til produktionsareal i de fire stalde. Nudrift og 8 års drift er identisk, da godkendelsen er mere end 8 år gammel og godkendelsen omfatter det samme staldanlæg.

Staldareal er opmålt på tegninger og ved eksisterende godkendelse. Desuden er inventar og kapacitet, godkendt af kredsdyrlæge.

Der er i godkendelsen fra 2014 anvendt miljøteknologi i form af hyppig udmugning under slats i æglæggestaldene. Denne teknologi er ikke på teknologilisten, men effekten er indregnet i eksisterende §12 godkendelse hvor den faktuelle effekt er omregnet fra etageanlæg til slats anlæg. Desuden er effekten af hyppig udmugning medtaget. I nudrift er derfor indsat opmålt staldareal, etageanlæg og hyppig udmugning for at illustrere den miljøeffekt som er medtaget i godkendelsen fra oktober 2014.

Kirkevej 25, Horsens Kommune

Ansøgt drift omfatter et etageanlæg med gødningsbånd i de tre æglæggestalde. Som miljøteknologi anvendes hyppig udmugning af fast gødning på bånd. Der er ingen miljøteknologi i opdrætsstalden.



På Kirkevej 25, 8751 Gedved er der et gammel bygningssæt bestående af bygninger, der bliver anvendt i forbindelse med markbrug, og et stuehus. På samme side af vejen ligger en mindre lade som anvendes til strøelse mm. Den hører til ægproduktionen

Ved staldene er der en nedgravet opsamlingsbeholder til vaskevand på ca. 99 m³. De tre konsumæg stalde måler 29 x 120 m, hver 3.480 m² i grundplan, der indbygget en veranda på hver side som måler 2 m i bredden, i alt 480 m². Ventilationen i konsumæg staldne består af udblæsninger i siderne og med vægventiler i siderne. Konsumæg staldne er opført i antracitgrå/blå stålplader.

I verandaen er der låger langs jorden i hele bygningens længden, de åbnes når hønerne skal have adgang til hønsegården. Verandaen er en overdækket fast konstruktion som afgrænser stald og udeareal.

Hønerne lukkes fra hønsehusene og verandaen til udearealerne gennem udgangshulle. De kan åbnes manuelt eller automatisk. Fra verandaen har hønerne mulighed for fri adgang til udeareal. I ansøgt drift har hønerne adgang til hønsegården, hvis der produceres frilandsæg. Ved produktion af skrabeæg har hønerne kun adgang til innerstald og veranda.

Staldene er indrettet med adskilte sektioner, hvori hønerne frit kan bevæge sig rundt. Hver sektion i hønsehuset er indrettet med etager, hvor hønerne kan bruge de forskellige niveauer til at sidde, skrabe og støvbade, æde eller gå i reden. Det faste gulv i verandaerne fungerer som skrabeareal med strøelse, her kan også tildeles grovfoder på gulvet. Etagerne i innerstalden bliver forsynet med gødningsbånd. Gødningsbåndet er monteret under rederne og etagerne, og vil blive anvendt 3

gange ugentlig. Gødningsbåndene transporterer husdyrgødning til den nordligste ende af staldene til en container.

Hønnikestalden måler 17* 120 m, i alt 2.040 m² og ændres ikke. Farverne er identisk med konsumægstaldene. Ventilationen er af undertrykstypen med vægventiler i siderne og afkast i tag.

Husdyrgødningen bliver afhentet til kompostering, afsat direkte til markbrug eller til biogasanlæg.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Der er foretaget lugtgeneberegninger i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne er foretaget til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone. Beregningerne viser, at lugtgeneafstanden er overholdt.

Det vurderes at anlægget kan renholdes og at der er tilstrækkelig afstand til naboer til, at der ikke opstår lugtgener.

Landskab

Produktionsanlægget ligger ca. 2 km øst for byzonen til Gedved og ca. 1,2 km vest for Ørskov. Området omkring Gedved består af en blanding af landbrugsområder, skove og mindre byer og landsbyer. Kirkevej 25 ligger i nærheden af Gedved Kirke, med åbne marker og grønne områder i umiddelbar nærhed. Det omkringliggende landskab består af landbrugsjord, hvilket er typisk for området i Østjylland. Området er domineret af dyrkede marker med afgrøder som korn, græs og frø. Der er større og mindre skovområder i nærheden, det er et kuperet landskab omgives af naturskønne områder. Skovområderne er en blanding af løvtræer som eg, bøg og birke samt nåletræer som fyr og gran.

Området er meget kuperet og anlægget ligger ikke på en måde så staldene er synlige i landskabet. Terrænet omkring staldene er med til at skjule dem, så de ikke er et dominerende element.

Gedved er en mindre by, med boligområder og større veje i nærheden. Der er en blanding af enkeltstående huse, mindre bebyggelser og landbrug i området. Produktionslandbruget fylder mest her i det åbne land

Geologiske forhold

Østjylland består hovedsageligt af aflejringer fra istiderne og er kendetegnet ved en varieret geologisk historie. Området omkring Kirkevej 25 er der sandsynligvis forekomster af moræneler, som er aflejringer af sand, silt og ler, der blev aflejret af isen under istiderne. Disse moræneler kan være forholdsvis kompakte og kan have forskellige farver afhængigt af det specifikke indhold af mineraler og organiske materialer.

Desuden kan der også være forekomster af sand og grus i nærheden. Disse aflejringer kan være resultatet af floder, smeltevand og isafsmeltning under istiderne. Sand og grus kan findes i form af aflejringer eller som lag i undergrunden.

I forhold til bjergarter er Østjylland primært dannet af sedimentære bjergarter som sandsten, kalksten og lersten. Disse bjergarter blev dannet i havområder og floddeltaer under forskellige geologiske perioder gennem millioner af år. De kan have forskellige farver, teksturer og sammensætninger afhængigt af deres oprindelse og geologiske historie.

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakudledning fra ægproduktionen overholder husdyrbrugslovens krav om maksimal ammoniakbelastning på særligt følsomme naturområder, som er beskyttet efter dansk - og EU-lov, for KAT 1 og KAT 2 natur. Derudover er det ansøgers vurdering at KAT 3 natur ikke påvirkes væsentlig negativt, og kravet her også er overholdt.

Der beregnes ikke nogen merbelastning af KAT 1. Naturpunktet Natur 2000 Elle og Askeskov på Vorsø, påvirkes ikke af husdyrproduktionen.

KAT 2 natur overdrev mod vest modtager ingen mer-deposition fra husdyrbruget og får en totalbelastning på 0,1 kg N/ha/år.

Mer-belastningen af nærliggende KAT 3 punkt (angivet med *Mose kant* i tabel 3), er vurderet at være indenfor tålegrænsen for naturtypen. Beregningerne i HUSDYRGODKENDELSE viser en merbelastning på 2,0 kg N/ha/år, det er mere end grænsen på 1,0 kg N/ha/år som i lovgivningen angives som grænsen for en evt. negativ påvirkning. Totalbelastningen i ansøgt drift er 3,7 kg N/ha/år. Der er tale om arealet ned til Ørskov bæk. Den er omgivet af landbrugs arealer, derfor er påvirkningen gennem luftbåren ammoniak langt mindre end påvirkningen via drænvand.

Skiftet i ægproduktion fra økologisk til skrabeæg eller frilandsæg kan derfor gennemføres uden at forringe forhold og levesteder for naturtyper og arter som lever i området.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der anvendes det bedste staldsystem til ægproduktionen, som er et fleretagesystem. Miljøteknologien "hyppig udmugning" er benyttet til reduktion af ammoniakemissionen. Hyppig udmugning udføres ved 3 ugentlige udmugninger, jævnt fordelt hen over ugen.

Hvad ansøger vil gøre for at imødegå disse påvirkninger

Lugt

Ved at renholde produktionsområdet minimeres lugtgenerne. Ved løbende at køre gødningen til biogasanlæg eller anden afsætning, vil lugtgener herfra også være begrænset til et minimum.

Landskab

Staldene er afskærmet af hønsegårdene og beplantningen og syner derfor ikke markant i landskabet. Beplantningen i hønsegårdene vil med jævne mellemrum blive reguleret. Der vil ske en delvis regulering så ikke al vækst fjernes på en gang. I perioder hvor der produceres skrabeæg og hønerne ikke bruger hønsegården, vil der være et øget behov for at beskære og fjerne bevoksning. Bunddækket har godt af en periode uden belastning fra hønerne.

Natur

Ved at anvende BAT staldsystem og hyppig udmugning, er ammoniakbelastningen på den nærliggende natur ikke øget udover det som lovgivningen tillader, eller som det vurderes at naturen kan tåle uden negativ indflydelse. Den planlagte ansøgte produktion vurderes at overholde de krav som naturen stiller.

Beregningerne i den tidligere godkendelse som tager antal dyr i betragtning, med den beregnede miljøeffekt af hyppig udmugning i staldanlæg med slats, viser en samlet emission fra stald og lager på 5.986 kg N/år.

Stipladsmodel med ændring til konventionel drift beregner en årlig emission på 16.290 kg N/år. Ifølge beregninger efter stipladsmodel giver ændringen i husdyrtype en årlig mer-emission på 9.106,20 kg N/år. Den beregnede belastning fra ansøgt drift til 8 års driften er den samme.

Den største merbelastning sker tættest på staldene. Nærmeste mose (mose kant) bliver belastet med yderligere 2,0 kg N/ha/år. Den samlede (total) belastning er beregnet til 3,7 kg N/ha/år.

De øvrige naturpunkter som er undersøgt belastes mindre, det skyldes i høj grad afstanden til staldanlægget.

2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør

Der har ikke været overvejelser om en alternativ placering af ægproduktionen, da ændringen sker i eksisterende stalde.

Der har heller ikke været overvejelser om at anvende et andet staldsystem end etageanlæg. Staldsystemet er det bedst tilgængelige og der kan praktiseres hyppig udmugning i etageanlæggene. Denne teknik er anerkendt af Miljøstyrelsen, og der er dokumentation for effekterne i Teknologibladet for den type management. Ved at fjerne den faste gødning 3 gange om ugen, reduceres ammoniakemissionen med 36 %. Anvendelse af Miljøteknologi ændres ikke. Det er en følge af at staldenes indretning og management heller ikke ændres.

I forbindelse med ophør

Ved ophør af den del af produktionen, som godkendes ifølge IE reglerne, vil der forsat være husdyrproduktion. Kravene om at overholde vilkår og management, som beskrevet i denne godkendelse, vil forsat gælde.

- Ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget, skal meddeles kommunen. Det skal ske når IE-husdyrbruget har nedsat kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2 i *Husdyrbrugloven*, eller stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- Situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i *Husdyrbrugloven*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i *Husdyrbrugloven*
- Situationer omfattet af § 53, stk. 2, i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil stalde og gødningslagre m.v. blive tømt, og affald håndteret ifølge lovgivninger. Det vil sige at al udstyr rengøres og hele anlægget tømmes for dyr, gødning og hjælpestoffer.

Ved helt ophør af produktionen, vil der efter ansøgers opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- Der rengøres omkring eksisterende bygningsmasse, hvor gødningshåndtering har fundet sted
- Containere der har været anvendt til gødningstransport tømmes og rengøres
- Der er andre hjælpestoffer og emballage som skal tømmes og rengøres og bortskaffes efter gældende regler
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler. Restlager af vaccine opbevares i køleskab. Lægemiddelrester og brugte kanyler bortskaffes som veterinært risikoaffald til genbrugsplads

3. Husdyrbruget og det ansøgte

3.1 Indretning og drift af anlægget

Staldene er placeret med afstand til de oprindelige driftsbygninger og stuehus. Dette er gjort for at få plads til hønsegårdene rundt om staldene. Hønsegårde er et krav i forbindelse med frilands og økologisk ægproduktion. De anvendes i ansøgt drift ved produktion af frilandsæg og økologiske æg.

Ejendommen på Kirkevej 25, 8751 Gedved består af to sæt bygninger, et på hver side af vejen. Ved konsumæg staldene og hønnikestalden er der en mindre lade som anvendes til lager. Omkring staldene er en nedgravet opsamlingsbeholder og en gylletank med fast overdækning. Stuehus og de oprindelige driftsbygninger der anvendes i forbindelse med markbruget, ligger øst for vejen. Der er i forbindelse med etablering af hønseholdet blevet opført stalde der er forsynet med veranda. Der er etableret faste arealer udenfor udgangshullerne fra stald og hønsegårde. Alle bygninger er opført som sandwichelementer i antracitgrå/blå stålplader. Bygningshøjde mm ændres ikke.

Midt i anlægget er der placeret en servicebygning med pakkeri og teknik som anvendes i forbindelse med fodring. Ved vest ende af hønnikestalden er der to udendørs fodersiloer i glasfiber på hver 30 m³ foder og en mindre silo på 20 m³. Siloerne er ca. 12 meter høje og 3 meter i diameter, den lille silo er 10 m høj og 4 m i diameter.

Gødningen fra staldene transporteres med gødningsbånd ud i en lukket container, hvor det opbevares, indtil det afhentes og køres til biogas. Afhentning sker når containeren er fuld, ca. en gang i ugen. Al den producerede husdyrgødning leveres til biogasanlæg.



Figur 1. Oversigt over anlæg til gødningshåndtering.

Tabel 1. Dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Stald	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)		
		8-års drift	Nudrift	Ansøgt
Stald 1	Høner, konsumæg, økologiske, gulvdrift og gødningskumme	3.600	3.600	0
Stald 1	Høner, konsumæg, skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	0	0	6.960
Stald 2	Høner, konsumæg, økologiske, gulvdrift og gødningskumme	3.600	3.600	0
Stald 2	Høner, konsumæg, skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	0	0	6.960
Stald 3	Høner, konsumæg, økologiske, gulvdrift og gødningskumme	3.600	3.600	0
Stald 3	Høner, konsumæg, skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	0	0	6.960
Stald 4	Hønniker, konsumæg, Gulvdrift med eller uden gødningskumme	2.160	2.160	3.150
I alt		12.960	12.960	24.030

8-Års drift

Kirkevej 25, Horsens Kommune

Samme drift som nudrift.

Nu-drift

Staldareal med en kapacitet til 49.050 årshøner svarende til 54.000 hønepladser. 18 identiske afdelinger til økologisk ægproduktion.

Hønnikeopdræt 105.000 stk opdræt pr år, 40.000 hønniker pr rotation

Gødningslageret (containere), på 15 m² Produktionsareal (overflade).

Ansøgt drift

Det ansøgte staldareal er ændret i forhold til 8-års og nu-driften. Produktionsarealet er udvidet i konsumægstaldene med indsætning af inventar og etablering af veranda. Se bilag 3 for opgørelse af produktionsarealet på ejendommen. Antallet af høner udvides. For økologisk drift må der maksimalt være 6 høner/m² nytteareal, mens den konventionelle drift tillader op til 9 høner/m² nytteareal. Skift fra økologisk drift til konventionel drift betyder at stipladsgrænsen for IE brug stadig overskrides.

Der bliver tale om et IE brug med mere end 40.000 stipladser.

Gødningsopbevaring og –håndtering

Husdyrgødningen fra ægproduktionen består af dybstrøelse og fast gødning.

Der produceres udelukkende dybstrøelse i hønnikestalden.

Den faste gødning under etagerne og slats fjernes min. 3 gange ugentlig via gødningsbånd og transporteres direkte til en lukket container, der er placeret ved den nordlige gavl af staldene. Containeren åbnes i forbindelse med de tre ugentlige udmugninger. Ellers er den lukket med en presenning. Containeren køres til biogasanlæg og tømmes, hvorefter den sættes på plads igen. Dele af dybstrøelsen kan også udmuges, hvis den skovles op på gødningsbånd. Al dybstrøelsen fjernes ved holdskifte i forbindelse med rengøring, typisk efter ca. 60 uger, og afsættes sammen med den faste gødning.

Foderopbevaring

Hønsfoderet opbevares i lukkede indendørs fodersiloer. Der kan blandes foder til hønerne på ejendommen. Det kan være sammenblanding af forskellige fodermidler, eller simpel blanding af korn og tilskudsfoder. Ved opdrætsstalden står 2 fodersiloer med en kapacitet på hver 30 m³ og en mindre silo på 20 m³. Der anvendes færdigblandet foder til hønnikerne.

Ventilation

Der er etableret undertryksventilation med overdækket afkast i taget, vægventiler i siderne på hønnikestalden. I konsumægstaldene er der tale om ligetryksventilation pgr. udgangshullerne. Afkast og vægventiler er monteret i siderne af staldene. Ventilationen drives af frekvensstyret motorer som sikrer, at energiforbruget reduceres mest mulig.

For at undgå overventilation, og dermed ekstra strømforbrug, er ventilationsanlægget styret af et computerprogram. Ventilationens indstillinger reguleres i forhold til temperatur, luftfugtighed og indlagte kurver (indsætningsdato/vægtinterval og udetemperatur).

Spildevand - Restvand

Kirkevej 25, Horsens Kommune

Sanitært spildevand

Sanitært spildevand fra toilet i forrummet, afledes til eksisterende ledningsnet til offentligt kloaksystem.

Stuehuset og bolig er tilkoblet samme kloaksystem.

Der sker ingen ændringer i forbindelse med det ansøgte.

Spildevand fra rengøring

Som hovedregel anvendes tør-rengøring i forbindelse med hvert holdskifte. Det er derfor sjældent, at der produceres spildevand fra vask af staldene. Der rengøres kun med vand hvis der er veterinære grunde til det. Vask med vand efterfølges af desinfektion. Rengøring og vask med vand sker mellem to hold. Vaskevandet opsamles i en samletank der tømmes efter behov. Opbevaring af vaskevand sker i blandetank med forbindelse til gylletanken. Der bruges ca. 600 m³ vand årligt til vask af stalde og pakkerum.

Tagvand og overfladevand

Tagvand fra staldene ledes til faskine etableret ved bygningerne. Vand fra de befæstede arealer ved ydersiderne af staldene ledes til samme forsinkelsesbassin. Der sker opsamling til blandetank for den del af regnvand som kan opsamles og anvendes til formålet.

Der er etableret tagrender på alle bygningen. Tagvandet herfra ledes ligeledes til samlebrønd, som leder til drækanaler nord for ejendommens gødningsende. Der er etableret en vandbremse i samlebrønden.

Overfladevand fra hønsegårdens arealer ledes til diffus afledning i hønsegårdene.

Produktionsareal

Staldene er dimensioneret med inventar efter antallet af hønsepladser (stipladser), det angiver den maksimale belægning. Produktionsformen er holddrift, dvs. stalden bliver fyldt til maksimal belægning, hvorefter der ikke sker genindsætning, i produktionsperioden. Den maksimale belægning for denne produktion er beregnet til 187.860 hønsepladser og 63.000 hønnekepladser. Den forventede dødelighed ligger, for konventionelt fjerkræ, på 1 - 3 %.

Produktionen foregår efter alt ind-alt ud, og der er normalt altid æglæggende høner med samme alder, i begge stalde. De to stalde kan være produktionsmæssigt forskudt med forskellig alder på hønerne.

I denne miljøkonsekvensrapport er følgende arealer medregnet som produktionsareal:

- Tilgængelig gulvareal i stald
- Tilgængelig gulvareal i veranda
- Nytteareal i inventaret

Areal som ikke er medtaget som produktionsareal:

- Tilgængelig areal med trådnæt på hylden foran reden i inventaret
- Redernes areal
- Servicebygninger
- Hønsegård

Produktionsperiode og den daglige drift

Kirkevej 25, Horsens Kommune

De tekniske installationer udover vand-, foder-, varme- og ventilationssystem omfatter etagerne med gødningsbånd og diverse dele til styring af reder og æg-indsamling. Staldanlæggene er forsynet med siddepinde.

Ægproduktionen foregår som sagt efter princippet, alt ind-alt ud. Efter hvert hold tømmes og rengøres stalden. Rengøringen kan være grundig med vand, eller blot som tørrengøring. Efter desinfektion af stald og servicerum følger en tomgangsperiode uden dyr i stalden. Tomgangsperioden er typisk 1-2 uger. Hvert hold har en rotation på 60 – 68 uger.

Rengøringen starter med, at al gødning og strøelse fjernes fra stalden, siloer tømmes og servicerum tømmes for emballage mm. Herefter rengøres stald og inventar. Specielt rengøres ventilationen grundigt både udvendigt og indvendigt. Der afsluttes ofte med at stald, forrum og arealer ved udgange desinficeres. Arealet lige uden for stalden rengøres også. Når al synlig gødning er fjernet, klares resten af sollys og udtørring. Arealerne omkring gødningslageret har særlig fokus.

Efter tomgangsperioden, hvor stalden har stået tom og rengjort, gøres der klar til nye hønniker. Klargøringen består blandt andet af: udtørring af stalde, inventaret samles og afprøves og der tilføres en ny strøelse i en passende mængde på gulvet. Foder og vand kontrolleres. Staldene opvarmes efter behov i nogle få dage før og efter indsætningen.

I den første del af produktionsperioden er lys, vand og foder vigtig. Foder tilpasses de unge hønens udvikling, og dagslængden tilpasses det lysprogram de kommer fra. I løbet af 2-3 uger sænkes temperaturen til 16- 20 °C og hønerne kommer i lægning. Der anvendes lysprogrammer og foderfaser for at opnå den ønskede udvikling på den ønskede tid. Vand- og fodersystemer tilpasses hele tiden til dyrenes udvikling og størrelse.

Den daglige pasning består i at tilse dyrene og sørge for at foder, vand og klima er optimalt i forhold til dyrenes udvikling. Der indsamles døde dyr og der foretages inspektion mindst to gange dagligt. Drikkesystemet efterses regelmæssigt, så der altid er adgang til frisk drikkevand. Æg-indsamlingen foregår automatisk som en af de første aktiviteter om morgenen.

Flytning/indkøb af hønniker til ægproducenten

Hønnikerne er opdrættet i et andet staldsystem. De flyttes til æglæggestaldene her på ejendommen når de er 16-18 uger.

De skal flyttes umiddelbart inden kønsmodningen. Dyrene flyttes fra opdrætter til ægproducent i specielle kasser der passer til hønnikerne. Transporten foregår med lastbiler der er indrettet til formålet.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer. De ændringer som skal foretages, er af mindre omfang og vil ikke ændre staldenes udseende, højde eller farve.

Indretning og drift:

Hver stald til æglæggende høner (stald 1-3) er inddelt i to rum. Stalden deles i midten på langs i længderetning. Formålet er at kunne producere æg fra 2 forskellige flokke i hver enkelt bygning. Flokkene kan adskille sig mht. alder, race og type (skrab, friland eller øko). For at kunne levere æg i korrekt kategori, kan typen af produktionen ændres i produktionsperioden. Det er vigtigt at kunne optimere æggene i forhold til forbrugerpræferencer og optimal udnyttelse af den samlede ægproduktion.

Æg indsamling kan adskilles, ligesom foderforsyning sker separat. Gødningsbåndene deles midt i anlægget således at der vil være gødningstransport og gødningstransportør i begge ender af hver stald.

Der bliver derfor i alt 6 æg producerende enheder, hver med en kapacitet på 31.304 høner.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Produktionen er ikke teknisk og forureningsmæssigt forbundet med andre anlæg.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgt beliggenhed

Staldene er placeret øst for eksisterende bygningsmasse i en afstand af ca. 50 m. Der er hønsegårde omkring alle stalde.

Staldene er beliggende på samme matrikel.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Borupvej 4. Afstanden er ca. 765 m. Nærmeste samlet bebyggelse er 1 km væk. Kirkevej 30 er udpeget som udgangspunkt for udpegningen. Området ligger i udkanten af Ørskov By, Nærmeste byzone er Gedved. Afstanden er 1,9 km.

De præcise afstande kan ses i skema 238978.

Landskabet

Dette afsnit er beskrevet ud fra Horsens Kommunes Kommuneplan 2021-2033.

Placeringen af eksisterende stalde og hønsegårde ligger indenfor følgende udpegninger:

- Særligt værdifulde landbrugsområder
- Delvis indenfor område til store landbrug
- Delvis indenfor område med særlig drikkevandsinteresse
- Indenfor område med drikkevandsinteresse

Eksisterende stalde ligger ikke indenfor følgende udpegninger:

- Større sammenhængende landskaber
- Geologiske bevaringsværdier
- Bevaringsværdige landskaber
- Værdifulde kulturmiljøer
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Økologiske forbindelser
- Naturbeskyttelsesområder

Beskyttelses linjer

Eksisterende stalde ligger ikke indenfor:

- Søbeskyttelseslinjer
- Åbeskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Strandbeskyttelse

- Klitfredning
- Fredskov
- Skovbyggelinjer

Ejendommen er placeret i landzone og ligger i et storbakket landskab. Den ansøgte produktion vil ske i et fritliggende staldkompleks, syd for ejendommens beboelsesbygning.

Det eksisterende byggeri på Kirkevej 25 består af røde mursten med grå stålplader som tag. Høns og hønnike staldene er bygget med mørke stål sandwichprofiler på sider og mørke sandwichprofil på taget. Anlægget er placeret syd for det eksisterende byggeri.



Lade beliggende på nordside af Kirkevej.

Nord for det ansøgte staldkompleks er der registreret en del beskyttet natur i form af enge og moser og et overdrev. Nærmeste naturområde er en § 3- mose, som ligger ca. 130 meter nordøst for den eksisterende gyllebeholder. Mosen er registreret som habitatnatur af typen rigkær (7230). Det er en kvælstoffølsom naturtype med en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Nærmeste registrerede KAT 2 natur er et overdrev, der ligger ca. 1.450 meter vest for ejendommen.

Der er mere end 7 km fra ejendommen på Kirkevej 25 til nærmeste Natura 2000-område (Nr. 56) (Habitatområde H52, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave samt Fuglebeskyttelsesområde F36, Horsens Fjord og Endelave).

Der er beskyttet sten/jord dige i både det vestlige og østlige matrikelskel af hønsegården. I den sydvestlige ende af hønsegården er der registreret et mindre område med lavbund.

Staldene er placeret udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor vej- og kirkebyggelinjer. Arealet hvorpå staldanlægget og hønsegården ligger, afgrænses mod syd af Lille Hansted Å. Der er af Fødevareministeriet udlagt dyrkningsfri randzone på 10 meter omkring vandløbet. Nordvest for ejendommen har staten udpeget et vådområde.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 skal vurderes i forhold til husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg, samt udvidelser og ændringer, der medfører forøget forurening.

Tabel 2. Afstandskrav

	Krav i meter	Afstand i meter
--	--------------	-----------------

Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	Ca. 125 m (Enkelvandværk – Kirkevej 25)
Alment vandforsyningsanlæg	50	Ca. 950 m fra anlæg (Ørskov Vandværk)
Vandløb/dræn/sø	15	120 m til nærmeste dræn med afløb til vandløb.
Offentlig og privat fællesvej	15	Ca. 70 m (Kirkevej)
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Mere end 25 m - Gedved
Beboelse på samme ejendom	15	130 m til Fodermesterhus og beboelse
Naboskel	30	Ca 140 m

Beskyttet vandløb (Ørskov Bæk) er beliggende nord for staldene. Afstand til stalde 400 m.



Dræn leder overfladevand til Ørskov Bæk, der er etableret forsinkelse på drænrør fra stalde og befæstede arealer.

Der er opsamling af vand fra befæstet areal med gødningshåndtering og fra betonareal ud for staldenes sider. Derfor er der ikke risiko ved at drænet afleder vand fra stalde og omgivelser.

Staldanlægget til hønniker indeholder kun dybstrøelse. Der er ikke afløb og afledning af vand fra overflader med husdyrgødning. Derfor er der ikke risiko for at der vil afledes vand med rester af husdyrgødning til afledning i Ørskov Bæk.

Figur 2. Forløb af Ørskov Bæk.

3.5 Ammoniakemission

Ejendommens emission er beregnet til 16.290 kg N/år. Det er opnået ved anvendelse af den beskrevne miljøteknologi, stalddtype og opbevaring af husdyrgødning. Det er en mer-emission på 9.106 kg N/år i forhold til nudrift og 8-års drift.

Der er vist en oversigt over de naturpunkter der er beregnet til i husdyrgodkendelse.dk i tabel 3.

Kirkevej 25, Horsens Kommune

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Bøg på muld	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Overdrev 2	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Kat 3 mose, syd	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,8	0,8	1,4
Kat 3 overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,6	0,6	1,1
§ 3 eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,9	0,9	1,6
§ 3 sø	Kategori 3	Ansøger	0	S	2,9	2,9	5,2
kat mose, kant	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	2,0	2,0	3,7
Elle og Askeskov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Overdrev 1	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Mose nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	1,7	1,7	3,1

Tabel 3. Ammoniakdeposition på kat. 1, 2 og 3 natur

Baggrundsbelastningen som gns 2019-2021 er angivet til 15,7 kg N/ha/år.

3.5.1 Naturpunkter

Natura 2000

Der er mere end 7 km fra ejendommen på Kirkevej 25 til nærmeste Natura 2000-område (Nr. 56) (Habitatområde H52, Horsens Fjord, havet øst for og omkring Endelave. Mod nord/vest ligger Yding Skov og Ejer Skov (Nr 54) i en afstand af 8,5 km. Alene på grund af afstanden vil der ikke være påvirkning fra husdyrproduktionen her.

Kategori 1-natur

Kat. 1 og habitat områder

Der er ikke beregnet en målbar ammoniakdeposition på KAT 1 natur.

- habitatnatur pr. 19/6 2019. Bøg på muld, Bjerre skov
- habitatnatur pr. 19/6 2019. Elle- og Askeskov, Vorsø

Kirkevej 25, Horsens Kommune

Der er ikke taget yderligere stilling til kumulation, da total depositionen er under 0,2 kg N/ha/år til nærmeste KAT. 1 områder. Der er ikke vurderet på naturområderne.

Kravet til ammoniakemission er overholdt.

Kumulation

Der ligger ikke andre landbrug i nærheden af nogle af de undersøgte kategori 1 naturpunkter.

Kategori 2-natur

Kat. 2 natur

Udpegede KAT. 2 overdrev ligger ca 2,8 km fra ejendommen i Hansted Skov. Overdrevet belastes med 0,1 kg N/ha/år fra ansøgt produktion. Der er ikke yderligere belastning i forhold til nudrift og 8 års drift. Derfor er naturpunkterne ikke vurderet nærmere.

Kravet til ammoniakemission er overholdt.

Kategori 3 natur

Kat. 3 natur

Den nærmeste kat. 3 moser omkring Ørskov bæk er undersøgt. I forhold til 8-års drift er højeste merbelastning beregnet til mellem 2,0 og 1,7 kg N/ha/år. Øvrige undersøgte KAT 3 natur belastes under 1,0 kg N/ha/år med den ansøgte produktion.

Den nærmeste § 3 sø nord for ejendommen belastes med 4,4 kg N/ha/år, som er en merbelastning på 2,9 kg N/ha/år. En §3 eng er ligeledes undersøgt. §3 natur er ikke reguleret i forhold til husdyrloven, da den ikke er omfattet af kat. 1,2 eller 3. Denne belastning ser anderledes ud end belastningen i moseområdet. Det skyldes at søen er omgivet af høje træer.

Naturområdernes ruhed er vurderet og anvendt i beregningerne. De nærmeste moser nord og øst for ejendommen bliver belastet med mere end 1,0 kg N/ha/år som der i lovgivningen som udgangspunkt tillades. Yderligere belastning skal ses i forhold til omgivelserne der er præget af landbrugsjord. Bidraget med kvælstof fra overfladevand er en kilde som har tilført næringsstof gennem en årrække. Mosen må derfor være bevokset med kvælstof tolerante arter og tilførsel af luftformigt kvælstof vil være en mindre kilde. Beregningerne viser en merdeposition på mellem 2,0 – 1,7 kg N/ha/år. Her er anvendt ruheden lav bevoksning i naturen, der er ikke træer og buske i moseområdet. Den lave bevoksning bevirker, at der ikke afsættes så store mængder luftbåret kvælstof på overfladen af arealet.

Kvælstofdeposition på kommune niveau sendt til SEGES: Horsens Kommune 15,7 kg N/ha/år (Aarhus Universitet, Institut for Miljøvidenskab tabel deposition af luftformigt kvælstof 2021).

Mosen kategoriserer jeg som: 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand 15-25 kg N/ha/år. Nogle steder i litteraturen er øvre tålegrænse sat til 30 kg N/ha/år (Opdatering af empirisk baserede tålegrænser – 6 september 2018).

Mosen modtager derfor 19,4 kg N/ha/år, hvilket placerer den i den nedre del af tålegrænsen.

Det er derfor ansøgers vurdering at naturen ikke påvirkes negativt i forbindelse med den ansøgte ændring.

Kravet til ammoniakemission er overholdt.

3.6 Lugtemission

Påvirkning af lugt er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Borupvej 4	0	NY	305,5	305,5	759,4	Ja
 Kirkevej 27	0	NY	305,5	305,5	886,7	Ja
 Kirkevej 30	0	NY	613,9	613,9	1002,7	Ja
 Gedved By, Tolstrup	0	NY	797,2	797,2	1782,9	Ja

Konsekvenszone: 1075 m

Tabel 4. Samlet resultat af lugtberegningen

Enkeltbolig

Der er få enkeltboliger omkring ejendommen. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Borupvej 4 (tabel 4). Geneafstanden er overholdt.

Samlet bebyggelse

Nærmeste samlede bebyggelse er udpeget som Kirkevej 30 (tabel 4). Området ligger i udkanten af Ørskov, sammen med Tolstrup er det nærmeste landsbyer. Geneafstanden er overholdt.

Byzone

Nærmeste byzone er Gedved, som ligger vest for Ørskovgård (tabel 4). Det er et område, som i kommunalplanen er udpeget til Offentlig område. Geneafstanden er overholdt.

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er undersøgt for kumulation i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone.

For nærmeste nabo, er der ingen husdyrbrug indenfor 100 meter af beboelsen. Der er derfor ingen kumulation til nabo.

Kirkevej 25, Horsens Kommune

For samlet bebyggelse og by er der ikke fundet kumulation, da der ikke er ejendomme beliggende nærmere end 300 m på Kirkevej 30 eller Gedved by. Der er en del landbrug i området som ikke har registreret nogle husdyr.

3.7 Øvrige emissioner og gener

3.7.1 Støj

Ejendommens væsentligste kilder til støj er ventilationsanlægget, foderleverancer og anden transport til og fra ejendommen.

Ventilationsanlægget bliver, jf. tidligere afsnit, vedligeholdet og rengjort samt optimeret med jævne mellemrum. Det er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styreenhed, hvilket sikrer mod overventilering af stalden.

Færdigfoder indblæses i fodersiloer, men der sker ingen forøgelse i antal leverancer (1-2 gange i ugen). Foder leveret til indendørs siloer i servicebygning til hønerne kan leveres i løs vægt, men der vil også være foder som blæses ind. Foderleverancer til indendørs siloer vil støre mindre.

Transport vil foregå fra tidlig morgen til sen aften, men det tilstræbes, at der ikke foregår tung transport på søn- og helligdage.

Ansøger vurderer at ventilationen vedligeholdes og har et støjniveau og driftstid som ikke generer hos naboer. Det er især beplantning i hønsegård og afstand til naboer som sikrer at støjen ikke udbredes til naboer. I forbindelse med transport og aflæsning af foder, er den korte driftstid og det forhold, at transport af foder især sker i dagtimerne, medvirkende til at støj herfra ikke generer.

3.7.2 Støv

Støv undslipper fra produktionen via ventilationsluft. Produktionen foregår i et tørt klima, derfor vil der være støv i ventilationsluften fra staldene. Afstanden til naboer og støvmængden fra staldene er til sammen det, som karakteriserer graden af genen. Der er god afstand til naboerne. Nærmeste nabo (med landbrugspligt) er Tolstrupvej 7 beliggende ca 440 meter fra stalden. Når lugerne til hønsegårdene er åbne, bliver den støv der undslipper fra staldene fanget i beplantningen i hønsegårdene. Når der produceres skrabeæg, vil støvpåvirkningen fra ventilationsafkast være større.

I forbindelse med tømning og udkørsel af husdyrgødning kan der opstå støvgener. For at mindske støvgener mest muligt, bestræber ansøger sig på at afvikle disse aktiviteter indenfor normal arbejdstid og på hverdage. Transportmateriel er indrettet til kørsel med dybstrøelse og fast gødning og vedligeholdes løbende. Vognene er indrettet så der ikke tabes materiale på vejen. Da husdyrgødningen fra anlægget opblandes med vand og lagres i gylletanken, er der begrænsede støvgener herfra. I fremtiden vil det ikke være muligt at opblende al den faste gødning. Eksport af fast gødning og dybstrøelse er desuden en langt mere effektiv metode og et meget mere interessant produkt for biogasanlæg.

Der kan være støvgener i forbindelse med aflæsning af foder. Det begrænser sig til få timer ugentligt. Fodersiloerne er forsynet med støvfang i form af cykloner der separerer luft og foder ved

aflæsning. Foderstøv skal undgås for ikke at danne grundlag for algevækst og tiltrække fugle og gnavere. Derfor sikres effektiv virkning af cyklonerne for at begrænse problemet. Det er etableret både på de udendørs siloer og de siloer som står i servicebygningen.

Ansøger vurderer at der ikke forekommer støv mere end 20 m fra staldene. Beplantningen omkring ejendommen opfanger den mængde støv som undslipper gennem lugerne og via ventilationsafkast. Der tages hensyn i forbindelse med udmugning. Især når den tørre dybstrøelse køres bort. Ved aflæsning af foder vil defekt foderrør og cykloner blive repareret så der ikke kommer støv og foderspild. Samlet vurderer ansøger at der er taget tilstrækkelige forholdsregler til at sikre omgivelserne mod støv

3.7.3 Lys

Der er installeret lysstyring, således, at lyset ikke er tændt unødigt. Der er desuden installeret lysdæmpning, således, at effektforbruget reduceres yderligere.

Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti som er tilsluttet bevægelses sensor. De store lysarmaturer ved porte som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr, tændes manuelt. Staldene er uden vinduer eller lysplader i taget, ventilationsåbninger er ligeledes lystætte. Dagslængde og lysintensitet med kunstigt lys hos hønerne er reguleret efter æg ydelse og hønernes udvikling. Det styres i computeren.

Samlet vurderer ansøger at der er taget tilstrækkelige forholdsregler til at sikre omgivelserne mod utilsigtet lyspåvirkning.

3.7.4 Skadedyr

Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Bekæmpelse følger retningslinjerne fra Aarhus Universitet.

Der er aftale med et skadedyrsfirma, vedr. tilsyn og bekæmpelse på ejendommen.

Bekæmpelse foregår ved at forhindre skadedyr som gnavere, fugle og insekter adgang til stalde og foderopbevaring. Der er kontrol af døre og porte for at sikre, at de yder tilstrækkelig beskyttelse mod skadedyr. Siloer holdes tætte og foderspild opsamles. Der bekæmpes straks, hvis der observeres skadedyr. Det er gældende for hele ejendommen og arealerne omkring.

Fluer har ikke oplagte steder til at opformere sig i produktionen. Strøelsen er tør og fjernes fra ejendommen. Derudover æder hønerne de fluelarver der måtte udklækkes.

Ansøger vurderer at renholdelse på ejendommen sammen med tilsyn og bekæmpelse ved professionelt firma er tilstrækkelig til at sikre ejendommen og omgivelserne mod skadedyr.

3.7.5 Transporter

Transport til ejendommen foregår ad Kirkevej. Transporter med æg, foder og husdyrgødning benytter samme indkørsel. Husdyrgødning transporteres derfor også via Kirkevej, derfor er korrekt og tæt transportmateriel vigtig.

Der afhentes æg 3 gange ugentlig til ægpakkeri. Det er normalt i hverdage og i dagtimerne. Foder leveres ugentligt og der er tale om leverancer, hvor aflæsning forventes at kunne afsluttes i løbet af en time. Der vil forekomme mere end én foderleverance pr. uge og der leveres hele læs, så transporten optimeres. Afhentning af gødning bliver sat i system så det passer ind i bioanlæggets indvejningsplan eller passer med anden aftager.

Det tilstræbes at al aktivitet i forbindelse med normal drift kan ske i tidsrummet 7.00-18.00 og ikke på søn- og helligdage.

DAKA afhenter døde dyr, når containeren hertil er tilmeldt til tømning.

Udsætning af gamle høner, samt indsætning af nye hønniker skal tilpasses til plan for aftagere og opdrætter. Det kan derfor ikke garanteres at aktiviteten kan holdes indenfor normal arbejdstid. Det er aktiviteter som sker årligt og derfor forventes det ikke at udgøre nogen unødige gene.

Udenfor normal arbejdstid kan transport i forbindelse med ikke planlagt reparation og uforudsete hændelser forekomme.

Tabel 5. Transporter

Type	Nudrift	Ansøgt	Forskel
Levering af foder	100	150	50
Levende dyr	3	3	0
Afhentning af æg / levering af emballage	150	150	0
Husdyrgødning	52	104	52
DAKA	26	26	0
Dagrenovation	12	12	0
Diverse rep., dyrlæge, kontrol, konsulent mm	20	20	0
I alt	373	375	102

Ansøger vurderer at der ikke forekommer et unormalt stort antal transporter. Den offentlige vej som fører hen til ejendommen, anvendes til transportvej. Det er en mindre befærde vej og den har tidligere været i stand til klare trafikken, det vurderes også at være tilfældet fremover.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA på ejendommen, i henhold til gældende regler¹.

Der anvendes lukkede containere til daglig indsamling af døde dyr. De er placeret ved service ende af staldene og sættes frem i forbindelse med tømning, så der er afstand til DAKA-transport. Der afhentes efter behov – ca. én gang i ugen i sommerperioden og ca. én gang hver anden uge i vinterperioden. Der afhentes kun døde dyr efter forudgående aftale.

Det forventes, at der er 5.000 - 5.500 døde høner og kyllinger årligt. Dødeligheden anslås til at være 1 – 4 % årlig.

Ansøger vurderer at det er normalt for produktionen, og at indsamling i container er tilstrækkelig til at undgå gener.

3.8.2 Affald

Ejendommen skal overholde Horsens Kommunes affaldsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen.

Der er ingen olier og kemikalier på den del af ejendommen hvor fjerkræproduktionen foregår.

Medicin til vacciner vil blive opbevaret i køleskab, der opbevares ikke vacciner udover det som anvendes til aktive hold. Der anvendes stort set ikke medicin i produktionen. Evt. lægemiddelsrester og brugte kanyler samles i særlig beholder og bortskaffes som veterinært risikoaffald på genbrugsplads.

Der sorteres i brandbart, plast og farligt affald. Der er forskellige beholdere til de enkelte fraktioner.

Farligt affald skal i henhold til Horsens Kommunes regulativ for erhvervsaffald, bortskaffes til godkendte modtageanlæg, og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører. Godkendte transportører og modtageanlæg kan findes på Horsens Kommunes hjemmeside.

Genbrugeligt affald - kan afleveres gratis på alle containerpladser

EAK-kode Mængder pr år

Pap 15 01 01	10-50 kg
Papir 15 01 01	20-50 kg

Genbrugeligt affald – kan afleveres på alle containerpladser i mindre mængder imod betaling

EAK-kode Mængder pr år

Jern og metal 02 01 10	0-5.000 kg
Tomme sække af plast	0-100 kg
fra foder o.l. 15 01 02	0-100 kg
Plast 15 01 02	0-500 kg
Paller 15 01 03	0-25 stk.
Malet og/eller lakeret træ 17 02 01	0-20 kg

¹ BEK nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr

Klinisk risikoaffald og medicinrester – skal afleveres på apoteket

EAK-kode Mængder pr år

Kanyler i særlig beholder 18 02 02 ca. 0,5 kg

Medicinrester 18 02 08 0 -1 kg

Brugte kanyler samt tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til genbrugsplads som veterinært risikoaffald.

Farligt affald

Farligt affald – kan afleveres gratis på containerpladser i mindre mængder.

EAK-kode Mængder pr år

Lysstofrør & elsparepærer 20 01 21 ca. 50 stk.

Spraydåser 16 05 04 0-5 stk.

Spildolie 13 02 08 0-50 l

Oliefiltre 16 01 07 0-5 kg

Batterier – alle typer 20 01 33 0-50 kg

Der foretages følgende aktiviteter i forhold til affald:

1) Affaldsforebyggelse

Foder leveres i løsvægt, direkte fra lastbil til fodersilo, uden brug af emballage.

Dyrene til indsætning transporteres på lastbil, i plastkasser der genanvendes.

Plastkasser til flytning af hønnikerne genanvendes.

2) Forberedelse med henblik på genbrug

Ved indsætning af dyrene er medarbejderne opmærksomme på ikke at beskadige transportkasserne således, at de kan genanvendes.

Kasserne til hønnikerne bliver ligeledes behandlet med omhu, således de kan genanvendes.

3) Genanvendelse

Se ovenstående.

4) Anden nyttiggørelse

Alt gødningen anvendes til produktion af bioenergi.

5) Bortskaffelse

Medicin: Der udskrives kun den medicin der skal anvendes til hver behandling. Skulle der opstå en situation med en medicinrest, bliver den afleveret på en kommunal modtagestation eller til dyrlægen.

Evt. restaffald bliver håndteret ifølge gældende vejledning, f.eks. udskiftning af lysstofrør.

Ansøger vurderer, at den beskrevne strategi i forhold til affald og sortering er tilstrækkelig, til at sikre en korrekt og miljømæssig korrekt håndtering af ejendommens affald.

3.8.3 Olie og kemikalier

Der opbevares diesellole i en 2.500 L tank i servicebygningen på ejendommens side med fjerkræ. Den står på fast underlag uden afløb. Der bruges olie til opvarmning i ægpakkeri. Der er andre olietanke, der blev brugt til opbevaring af fyringsolie til stuehus og diesel i forbindelse med markdrift. De befinder sig i ejendommens øvrige bygninger. Der opbevares kemikalier i form af rengøringsmidler. Der opbevares medicin i form af vacciner, kun til aktuel brug. Desuden opbevares desinfektions midler og hydratkalk som bruges i forbindelse med rengøring og desinfektion af staldene.

Ansøger vurderer at det beskedne lager af vacciner er tilstrækkelig sikret ved opbevaring i køleskab i forrum til æglæggestalde. Rengøringsmidler og desinfektionsmidler lagres tørt i servicebygningen og udgør ikke nogen risiko. Brugerne er instrueret i brug og anvendelse af værnemidler ved omgang med produkterne.

3.8.4 Energiforbrug

Energiforbruget forventes at ikke at stige væsentlig, hvis produktionen omlægges til ren skrabeægproduktion, som forventes at være mest energikrævende. Hvis der produceres frilandsæg eller økologiske æg vil behovet for ventilation være mindre og energiforbruget i form af strøm også mindre. Nuværende forbrug er opgjort til ca. 200.000 kWh/år. Dette vil så stige til ca. 250.000 kWh/år, ved produktion af skrabeæg. Dette vil være et worst case scenarie, når man ser på de produktionsformer der ansøges om, hhv. skrab, friland og øko. Stigningen sker, da ventilationsbehovet er størst ved skrabeægproduktion, idet hønerne ikke skal ud. Belægningsgraden øges også med 50 % i forhold til den økologiske produktion.

Der bruges strøm til ventilation, lys og foderanlæg. Ventilationen er den primære kilde til strømforbrug. Det årlige strømforbrug er lavt for disse stalde da ventilationen er meget effektiv.

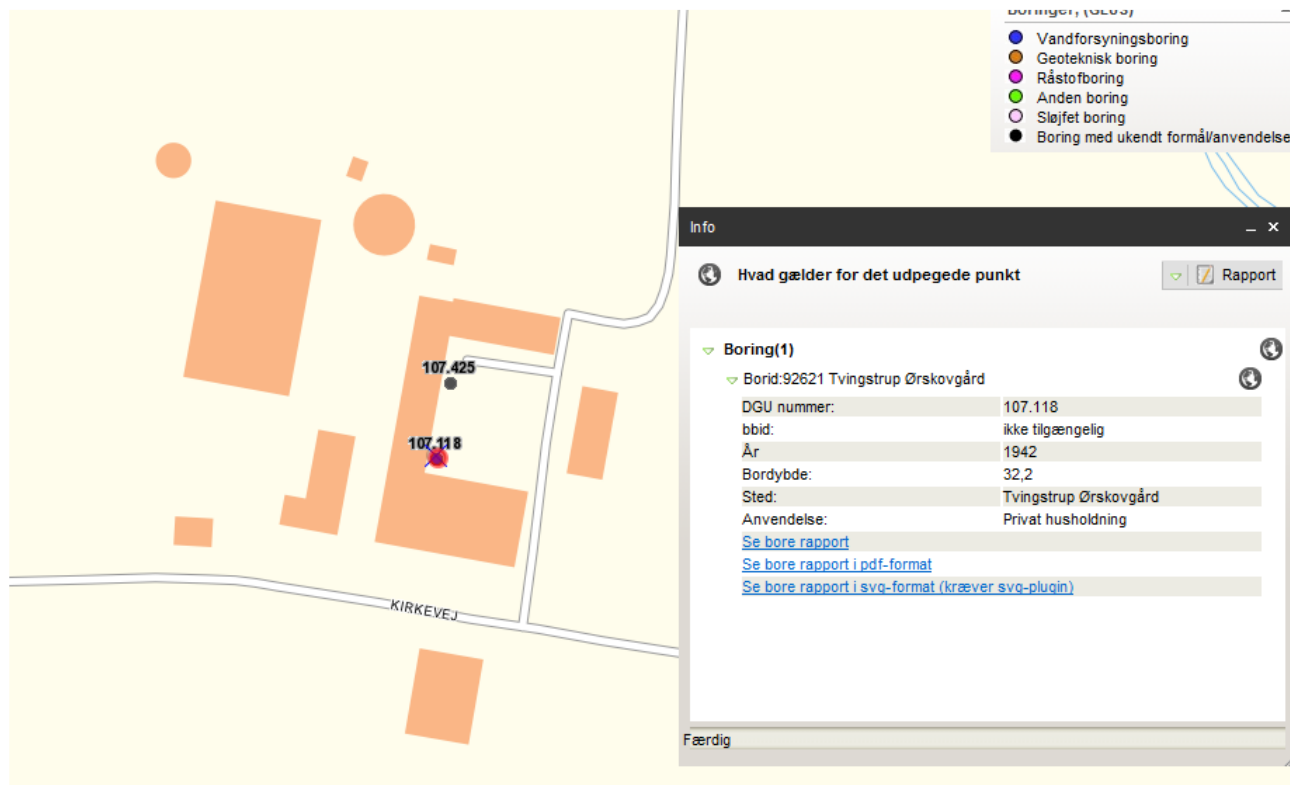
Ansøger vurderer at anlæggets strømforbrug svarer til andre nyere stalde med nyeste teknik. Energiforbruget er ikke ens for de to produktionsformer, men bedst mulig for begge. Der er etableret den bedste teknologi som sikrer et lavt energiforbrug.

3.8.5 Vandforbrug

Ejendommen har egen vandforsyningsanlæg (DGU nr.107.118 (udført 1942) og DGU nr. 107.425 (udført 1957)). Størstedelen af vandforbruget går til drikkevand til hønerne, samt rengøring af pakkerum. Stuehus og den tidligere kvægproduktion er også tilkoblet vandværket. Beboelserne Kirkevej 21 og 23 er også tilkoblet.

Da boringen forsyner mere end 2 husstande er der søgt vandindvindingstilladelse efter vandforsyningsloven.

Det årlige vandforbrug forventes at ligge på 5.600 m³.



Vandforbrug:

- | | |
|--------------------|---|
| • Drikkevand | fra 4.500 m ³ op til 12.000 m ³ |
| • Staldvask | 600 m ³ |
| • Vask af maskiner | 50 m ³ |
| • Beboelser | 510 m ³ |

Stigningen er et udtryk for de flere høner som kan komme i produktion på ejendommen. Der er etableret et reservoir i servicebygningen for at imødekomme spidsbelastning i forbindelse med vandforbrug i staldene (fortrinsvis forbrug i forbindelse med morgenfodring).

Vandbesparende foranstaltninger

- Vandrør, drikkekar/drikke nipler mv. kontrolleres daglig for utætheder og korrekt funktion
- Utætheder og fejlfunktioner reparerer hurtig
- Normalt er tørrengøring tilstrækkelig mellem to hold
- Der bruges iblødsætning i forbindelse med vask

Hvis der har været veterinære problemer, vil staldene blive vasket med vand, ved holdskifte. Der vil altid blive desinficeret mellem holdene, ligesom gødningsbåndene vil blive vasket. Opdrætsstalden vaskes og desinfektioners efter hvert hold.

Vandforbruget af drikkevand bliver kontrolleret og registreret ved dagligt tilsyn.

Ansøger vurderer at vedligehold og management er tilstrækkelig til at sikre et vandforbrug som er mindst mulig.

3.9 BAT-Ammoniakemission

Der er, af Miljøstyrelsen, fastlagt et BAT-krav til produktion af konsumæg fra skrabe-, frilandshøner og øko høner. Denne produktion sker i stalde forsynet med fast gulv, gødningsbånd med hyppig udmugning og med adgang til udearealer (dog kun for friland og øko). Staldsystemet er "høner, konsumæg, skrab, friland og øko, fler-etagesystem med bånd". Det er indsat som flexgruppe høner i etagesystem. Derfor kan der produceres både skrabeæg, frilandsæg og økologiske æg, dog ikke samtidig. Det er derfor også de tre tilgængelige ansøgte produktionsformer.

Der anvendes fasefodring for at optimere hønnikernes forsyning med protein og fosfor. Der anvendes op til 3 forskellige faser. Der findes ingen flexgruppe til hønniker, derfor er den staldtype som passer bedst anvendt.

Der anvendes fasefodring til at optimere hønernes ægproduktion i forhold til næringsstoffer og alder. Der anvendes op til 4 forskellige faser og evt. tilsætning af hel hvede.

Miljøteknologien *Gødningsbånd til æglæggende høns som ikke holdes i bur*, er valgt. Det sikrer en reduktion af ammoniakemissionen på 36 % for denne produktion. Den faste gødning fjernes 3 gange ugentlig, ved drift af gødningsbåndene jævnt fordelt hen over ugen.

Miljøteknologi ansøgt drift.

I ansøgt drift er hyppig udmugning udelukkende anvendt i konsumægstaldene, da det er her teknologien er godkendt. Der er derfor ikke indsat nogen effekt af miljøteknologi i hønnikestalden.

Miljøteknologi nudrift og 8-års drift.

Miljøteknologi i form af hyppig udmugning er indsat i nudrift og 8-års drift fordi den er anvendt i eksisterende godkendelse og i tillæg til godkendelsen. Der er argumenteret for at udskrabning af gødning har en effekt på 69 % reduktion i slatsanlæg med gødningskumme til konsumægshøner og med 34 % reduktion ved udskrabning af dele af dybstrøelsen hos hønnikerne.

Faktisk emission

Den faktiske emission fra anlægget er 16.290 kg N-NH₃, beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra stalde og de valgte staldsystemer og valg af management. BAT-krav til produktionen er beregnet til 24.041 kg N-NH₃ årligt da der ikke er tale om renovering med nyt inventar. Dermed er BAT-kravet for ejendommens produktion overholdt med 7.751 kg N/år.

Valg af miljøteknologi

Det er valgt at indsætte etagesystem i ægproduktionen og udmugning 3 gange om ugen ved hjælp af gødningsbånd til lukket lagring. Der er udarbejdet teknologiblad for gødningsbånd til æglæggende høns og der kan opnås en ammoniakreduktion på 36 % ved 3 ugentlige udmugninger sammenlignet med 1 ugentlig udmugning. Teknologien er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Fravalg af teknologier

Luftrensning er fravalgt, fordi staldene forsynes med anden teknologi. Der er ikke udviklet teknologi til luftrensning i forbindelse med produktion af konsumæg endnu.

Management

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Uddannelse af personale

- At medarbejderne deltager i fagligt relevante aktiviteter
- Ansøger holder sig fagligt ajour ved læsning af relevant faglitteratur og sparring med rådgivere og andre landmænd mm.

Ressourceforbrug

- At der føres regnskab med vand- og energiforbrug, og at der føres journal over forbruget (gemmes i perioden mellem samlede miljøtilsyn)

Ansøger er tilsluttet vandværk, derfor registreres vandforbruget hver dag. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med vask og rengøring.

Egenkontrol / dagligt tilsyn

- Der føres daglige tilsyn med mekanisk udstyr, såsom ventilationsanlæg, foderanlæg og vandingssystem som kontrolleres for evt. funktionssvigt
- Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg, mm.
- Dagligt føres logbog over produktionsparametrene, foderforbrug, vandforbrug, temperatur, fugtighed og dødelighed

I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften; fx strømsvigt, foder og vandsvigt mm.

Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Uheld og driftsforstyrrelser

Der er overvågning af ventilationen og foderanlæg.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport af husdyrgødning.

Minimering af risiko for uheld:

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der i forbindelse med driftsstop, bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmer aktiveret. Det tilstræbes at opbevaring, læsning og transport af husdyrgødningen kan ske uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive opsamlet.

Minimering af gene og forurening ved uheld:

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlleverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet og der gøres tiltag så videre spredning stoppes.

Ved større uheld kontaktes myndighederne.

Ansøger vurderer at husdyrbruget er indrettet og management kan udføres sådan at der ikke er unødigt risiko for, at husdyrbruget er årsag til forurening og ulemper for natur og beboere i området.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

Landskab og kulturarv

Stalde og gødningsopbevaring er opført i tilknytning til hinanden. I dag produceres økologiske æg i traditionelt slatsanlæg med gødningskumme. Der vil kun ske mindre bygningsmæssige ændringer i forbindelse med omlægningen til konventionel drift. Staldanlægget består af 4 længer, som udgår i hver sin modsatte retning fra et teknikrum som et kryds. 3 af længerne er 120x29 m, den sidste stald er 120x17 m. Alle længer er 7 m høje. Teknikrummet er 25x25 m og har en højde på 12,5 m. Byggeriet opføres i mørke stålprofiler på sider og tag. Ejendommen ligger ca. midt mellem landsbyerne Tolstrup og Ørskov, umiddelbart ud til Kirkevej på et bakkedrag i et landskab, der fortrinsvis kan karakteriseres som et forholdsvis åbent storbakket morænelandskab med intensivt dyrkede, større dyrkningsflader iblandt mindre skovområder og spredte levende hegn. Dette gælder især nord for ejendommen, hvor et eng- og moseområde også er et markant element.

Stalde er opført som traditionelle bygninger og ligger i et område, der i Kommunalplanen 2021-2033 er udpeget som:

- Særligt værdifulde landbrugsområder
- Delvis indenfor område med særlig drikkevandsinteresse
- Indenfor område med drikkevandsinteresse

Staldene blev bygget til at opfylde kravene til økologisk ægproduktion. Der søges om omlægning til konventionel drift og flexgruppe. Driften vil omfatte produktion af både skrabeæg, frilandsæg og økoæg i anlægget, dog ikke samtidig.

Staldene er omgivet af hønsegårde, der er beplantet og holdes med beplantning. Det skærmer godt af mod indsyn til ejendommens stalde og siloer. Forbipasserende vil i meget begrænset omfang kunne se staldene på Kirkevej 25. Staldene er desuden opført i mørke afdæmpede farve. Siloerne er mat grå stål og ikke dominerende i forhold til bygningerne. Placeringen tog udgangspunkt i den økologiske produktion. Det var nødvendigt med frit areal omkring staldene til hønsegårdene. De vil blive brugt i de tilfælde at der produceres frilandsæg i staldene. Derfor er anlægget ikke placeret i tilknytning til eksisterende bygningssæt på ejendommen.

Produktion af frilandsæg kræver beplantede hønsegårde. Produktion af skrabeæg foregår udelukkende i staldanlægget. Det er derfor ansøgers vurdering at det kan være en fordel at beholde beplantningen selvom der produceres skrabeæg. Der er yderhegn i hønsegårdene, som afgrænser området til hønerne.

Udvidelsen af husdyrproduktionen ændrer ikke ejendommens bygningsmæssige udtryk. Der er udnyttet 2 m veranda på hver side af de tre konsumægstalde. De er i samme materiale og farver som eksisterende bygninger. Der kommer flere høns i staldene. Belægningen for skrabe- og frilandshøns er 9 høns pr. m² nytteareal i stalden indrettet til æglæggende høns. For den økologiske produktion er belægningen 6 høns pr. m² nytteareal.

Det vurderes, at ændringen fra økologisk konsumægproduktion til skrabe- og frilandskonsumægproduktion ikke vil medføre nogen forringelse af kulturarv eller landskabelige værdier i området.

Bilag IV arter

Jævnfør Horsens Kommunes hjemmeside og oplysninger fra Borger GIS er følgende bilag IV arter observeret i området: Hansted Skov rummer flere fredede arter herunder skov-gøgelilje, tyndakset gøgeurt, glat hullæbe, tætblomstret hullæbe, rederod og skov-hullæbe. Der er mere end 1,5 km mellem anlægget og Hansted Skov. Horsens Kommune har ikke kendskab til, at fredede arter findes nær anlægget.

På www.naturdata.miljoeportal.dk og www.arter.dk er der ingen registreringer ved ejendommen.

Ændringen i driftsformen resulterer i en øget ammoniakemission fra staldanlægget på 7.317 kg N/år i forhold til nudriften og 8 års driften.

Der ændres ikke væsentlig på bygningerne eller på driften af hønsegårdene. Udearealerne vil ikke blive belastet når der produceres skrabeæg. Det vurderes derfor at ændringen ikke forringer levevilkårene for bilag IV arter i området.

Vurderingen af området ved etableringen af skrabeæg eller frilandsproduktion i staldene er, at det ikke vil medføre en forringelse af den omkringliggende natur, og dermed ikke forringe levevilkårene for bilag IV arterne eller andre arter af planter og dyr. Det vurderes ligeledes, at meremissionen på de nærmeste undersøgte naturområder, ikke medfører forringelser af naturtypen, og dermed heller ikke på bilag IV arterne og deres levesteder.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

Som beskrevet i afsnit 3.9 er BAT-kravet overholdt for den ansøgte produktion. Den tilgængelige miljøteknologi *Gødningsskåler til æglæggende høns som ikke holdes i bur*, bliver anvendt. Produktion anvender det staldsystem med lavest emission og den indretning som tilgodeser hønernes velfærd mest. Hønnikerne holdes i det eneste beskrevne staldsystem. Her er der ikke mulighed for at anvende nogen form for miljøteknologi.

Vurdering

Det vurderes, at der er anvendes BAT-teknologier i det omfang, det er muligt.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Som beskrevet i afsnit 3.5 og 3.5.1. er der ingen totaldeposition på kategori 1 natur. KAT 2 natur belastes totalt med 0,1 kg N/ha/år hvilket svarer til 10 % af det maksimale tilladte. Nærmeste KAT 3 natur er vurderet i forhold til merbelastning i intervallet 1,7 – 2,0 kg N/ha/år. Den pågældende moses tålegrænse er vurderet i forhold til den øgede belastning. Tilstand og kategori er anvendt som baggrund for vurderingen.

Kategori 1-natur

Produktionen på Kirkevej 25 ligger så langt fra nærmeste internationale naturbeskyttelses område, at kravet til maksimal totaldeposition vurderes overholdt uanset antallet af andre husdyrbrug i området

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2 naturtype er et overdrev beliggende 1,3 km fra ejendommen. Krav til totaldepositionen til kategori 2-natur er maks. 1 kg N/ha. Totaldepositionen fra anlægget til naturområdet ligger på 0,1 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kat. 3-natur er maksimalt 1,0 kg N i merdeposition. Kommunen kan, efter nærmere vurdering, tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha. Der kan ikke stilles krav ved mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

De nærmeste områder med kat. 3-natur er en mose nord for anlægget. Den ligger ca. 400 meter nord/øst for staldene. Til denne mose er der beregnet en merdeposition på 1,7 - 2,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og for 8 år siden.

Naturområdernes ruhed er vurderet og anvendt i beregningerne. Yderligere belastning skal ses i forhold til omgivelserne der er præget af landbrugsjord. Bidraget med kvælstof fra overfladevand er en kilde som har tilført næringsstof gennem en årrække. Mosen må derfor være bevokset med kvælstof tolerante arter og tilførsel af luftformigt kvælstof vil være en mindre kilde. Beregningerne viser en merdeposition på mellem 1,7 – 2,0 kg N/ha/år. Her er anvendt ruheden lav bevoksning i naturen, der er ikke træer og buske i moseområdet. Den lave bevoksning bevirker, at der ikke afsættes så store mængder luftbåret kvælstof på overfladen af arealet.

Mosen modtager maksimalt 19,4 kg N/ha/år, 15,7 kg N fra baggrund i området og 3,7 kg N fra husdyrproduktionen, det placerer den i den nedre/midterste del af tålegrænsen, som ligger på 15 – 25 kg N/ha/år.

Det er derfor ansøgers vurdering at naturen ikke påvirkes væsentlig negativt i forbindelse med den ansøgte ændring.

Alle øvrige kat. 3-natur punkter får en merbetaling på under 1 kg N/ha og vurderes derfor ikke at blive påvirket negativt af ændringen i driften.

Nær ejendommen er der udpeget § 3 natur. Driften af ejendommens husdyrproduktion vil ikke forstyrre de arealer. De er ikke beskyttet i forhold til husdyrbrugsloven.

Vurdering

For kat. 1 natur må den maksimalt totaldeposition være på 0,7 kg N/ha/år. Hvis der er kumulation fra andre husdyrbrug, må totaldepositionen maksimalt være på 0,4 og 0,2 kg N/ha/år ved kumulation med hhv. 1 og mere end 1 andet husdyrbrug. Den placering som husdyrbruget på Kirkevej 25 har giver ingen andre husdyrbrug i kumulation. Med en beregnet maksimal totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år er afskæringskriteriet for kat. 1 natur overholdt.

For kat. 2 natur er der en beregnet totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år. Da afskæringskriteriet er en totaldeposition på maksimalt 1,0 kg N/ha/år for kat. 2 natur overholder det ansøgte projekt dette, og det vurderes, at der ikke kan tillægges en negativ effekt af det ansøgte.

For den nære kat. 3 natur er en beregnet merdeposition på mere end 1,0 kg N/ha/år. I mosen kan der efter undersøgelse og vurdering ikke tillægges en væsentlig negativ effekt af det ansøgte. Det

Kirkevej 25, Horsens Kommune

vurderes desuden at det ikke vil være nødvendig med yderligere vilkår i forbindelse med drift end de beskrevne miljøteknologier, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29.

4.4 Lugtgener for omboende

Lugtgeneafstand til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone er alle overholdt. Der er ikke andre husdyrbrug som påvirkning naboer og dermed resulterer i kumulation til nærmeste enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone. En nærmere beskrivelse kan se i afsnit 3.6.1.

Vurdering

Da geneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone er overholdt jf. ovenstående, og med en god margin, vurderes det, at skrabe- eller frilandsægproduktion ikke giver forøgede gener for omboende.

4.5 Støjgener

Som beskrevet i afsnit 3.7.1 er de væsentligste støjgener forbundet med ventilationsanlæg og fodertransport og aflæsning.

Transporter og andre støjende aktiviteter afvikles så vidt muligt i dagtimerne og ikke i weekender eller på helligdage. Ventilationsanlægget kører dog ofte om natten i sommerhalvåret, for at køle staldene ned, når lugerne er lukket. Derfor er ansøger særligt opmærksom på at vedligeholde ventilationsanlæggene, så de kører optimalt og med mindst mulig støj. Ud fra ovenstående vurderes det samlet set ikke, at husdyrbruget vil medføre væsentlige støjgener i nærmiljøet.

4.6 Støvgener

Som beskrevet i afsnit 3.7.2 er de væsentligste støvgener forbundet med ventilationsanlæg, foderaflæsning og transporter.

Der kan opstå støvgener ved levering af foder. Ved transport på ejendommen i sommerhalvåret kan der ligeledes opstå støvgener, da tilkørselsforholdene til ejendommen udelukkende er grusveje.

Tiltag

På fodersiloerne er der monteret en støvcyklon, således støvgenerne minimeres ved indblæsning af foder.

I tilfælde af væsentlige støvgener fra transport på ejendommens interne veje, vil hastigheden blive nedsat, for at reducere støvpåvirkningen.

Beplantningen i hønsegårdene omkring staldene er ligeledes med til at fange en del af det støv, der måtte forekomme.

Vurdering

Tiltagene vurderes som tilstrækkelige for at undgå unødige støvgener.

4.7 Lyspåvirkninger

Der er ingen lysplader i tagene på staldene. Der kan komme lys ud af lugerne til udearealet, men lugerne vil være lukket om aftenen/natten uanset om der produceres skrabe- eller frilandsæg. Der er således ingen fjernpåvirkning med lys inde fra staldene. Beplantningen i hønsegårdene omkring staldene er ligeledes med til at begrænse lyspåvirkningen til omgivelserne. Der er lys ved porte og døre for at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø. For yderligere beskrivelser af lyspåvirkninger, se afsnit 3.7.3.

Vurdering

Ansøger vurderer derfor ikke, at lys giver anledning til gener for naboer og omgivelser.

4.8 Skadedyr

Forholdene omkring skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i afsnit 3.7.4.

Al husdyrproduktion kan tiltrække skadedyr.

Rotter

For at minimere og hindre opformering af rotter, er alt foder opbevaret i lukkede siloer. Hele anlægget er baseret på fast husdyrgødning, der fjernes fra stalden via gødningsbånd. Der er ikke opholdssteder i dette system, hvor gnavere uset kan etablere sig.

Der er indgået en aftale med et professionelt firma om overvågning og bekæmpelse af skadedyr. Bekæmpelse iværksættes hvis der skulle opstå problemer med gnavere eller andre skadedyr.

Fluer

Udtørring i staldene og udmugning 3 gange om ugen minimerer mulighederne for udvikling af fluelarver. Høns spiser fluelarver og finder alle larver i dybstrøelsen. Der er således ikke fluer i stalden. Da der kun er dybstrøelse i tør tilstand, som ligger i staldene i længere perioder, hvor hønerne har adgang, vil der ikke være en væsentlig opformering af fluer. Hønnikestalden er også med dybstrøelse og permanent adgang til hele arealet, kyllingerne finder og æder fluelarverne.

Vurdering

Det vurderes, at de tiltag, som er foretaget, og bekæmpelsen på ejendommen er tilstrækkelige til ikke at give unødige gener for naboer.

4.9 Transporter

Beskrivelse af transporterne til og fra husdyrbruget er beskrevet i afsnit 3.7.5.

Der er tale om en stigning i antallet af transporten fra nudrift til ansøgt drift – ca. 20 %. Stigningen skyldes primært et øget antal transporter af foder til ejendommen og større gødningsmængde, der skal fraføres.

Udkørselsforholdene til offentlig vej fra Kirkevej bruges allerede i forbindelse med den nuværende produktion. Vejen og udkørslen blev anlagt i forbindelse med staldbyggeriet i 2014. Derfor forventes der ikke at være problemer med den ændring, der søges om.

Vurdering

Transporterne til ejendommen vurderes ikke at give anledning til forøgede unødige gener udover det som må forventes af et husdyrbrug af denne størrelse og karakter.

4.10 Energi

Energiforbruget og beskrivelse af energitiltag på ejendommen er beskrevet i afsnit 3.8.4.

Konkret for Kirkevej er der fokus på at holde energiforbruget på et minimum. Dette opnås bl.a. ved at sørge for, at ventilationen altid fungerer optimalt. Det gavner både energiforbruget og staldklima til gavn for hønerne. Derfor er der særligt fokus på vedligehold af anlægget. Ventilationsanlægget gennemgås derfor jævnligt for eventuelle defekter der skal udskiftes eller repareres.

Der er valgt lavenergibelysning med mulighed for lysdæmpning.

Der anvendes ikke energi til opvarmning af staldene, udover ekstern varmekilde til evt. at opvarme stalden før indsætning af unge hønniker. Der anvendes olie til opvarmning af pakkerum, her arbejdes med pakning af æg i længere perioder hver dag.

Vurdering

Det vurderes, at den driftsform som anvendes, er tilstrækkelig til at sikre mod et for stort energiforbrug på ejendommen.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.5.

Der rengøres ikke konsekvent med vand, da staldanlæg kan tørrengøres med trykluft. Gødningsbånd og tværkanal vil evt. blive vasket med koldt vand. Det øvrige inventar bliver tørrengjort. Rengøringen afsluttes med en desinfektion med et godkendt middel. Hvis der vaskes, anvendes iblødsætning og højtryksrensere. Der er drikkenipler placeret højt for at lette hønernes vandoptagelse. Der er monteret spild render under drikkeniplerne. Der er daglig kontrol af vandforbrug for at opdage eventuelle lækager.

Vandforbruget registreres kvartalsvist.

Vurdering

Tiltagene er effektive og vurderes tilstrækkelige til at holde vandforbruget på et minimum.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Hele den overdækkede del af staldene er forsynet med fast bund. Fast gødningen og noget af dybstrølsen fra staldene, fjernes med gødningsbånd og føres direkte i en lukket container. Gødningsbåndene fjerner al fast gødning hver gang de kører. Det er kun i forbindelse med skift af

hold at al dybstrøelsen fjernes. Al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg, egne arealer eller aftagere. Stalde og gødningslager er indrettet så spild og udsivning undgås og kan opsamles. Lovgivningen angiver det maksimale antal høns i hønsegården. Belastningen i hønsegårdene er derfor afstemt efter den gødningsmængde der afsættes og som beplantning og græs kan optage.

Der søges om både skrabeægproduktion og frilandsægproduktion. Derfor er hønsegården ikke belastet når der produceres skrabeæg og hønerne ikke får adgang til udearealet.

Vurdering

Da al gødning fra staldanlægget afsættes til biogas, vurderes det, at der er minimal risiko for forurening af næringsstoffer til de omgivende jordarealer. Den gødningsmængde som frilands hønerne afsætter i hønsegårdene, er beregnet til at overholde gødningsnormen, og belaster derfor ikke jordarealer unødigt.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Salmonella og campylobacter

Der er flere typer bakterier, der kan smitte fra dyr til menneske. Derfor overvåges produktionen for disse sygdomme. Desuden er der tiltag som begrænser risikoen for at indføre smitten til dyrene. Her er fokus på hygiejne i forbindelse med pasning af hønnikerne, der er separat rum til at skifte tøj og vaske sig før man går ind i stalden. Der er nul-tolerance overfor gnavere i stalde og foderopbevaring.

MRSA

MRSA står for Methicillin Resistente Staphylococcus Aureus. På dansk betyder det methicilin resistente stafylokokker.

Stafylokokker er en naturlig del af bakteriefloraen hos ca. 50 % af alle mennesker, og man kan ikke mærke, om man har stafylokokker f.eks. i næsen eller på huden.

Der foreligger ikke undersøgelser som påviser, at fjerkræ kan være bærer af MRSA CC 398.

Vurdering

Overvågning af salmonella og campylobacter i besætningen sikrer forbrugerne ved køb af Danske æg. Hønniken er grundlaget for denne produktion. Det er et nationalt overvågningsprogram som dækker hønerne i hele deres produktionsperiode. Det vurderes desuden, at hønniker og høns ikke giver anledning til forøget risiko for påvirkning af naboer med MRSA, salmonella eller campylobacter.

4.14 Alternative løsninger

Der er ikke undersøgt alternativer til placeringen, da der er tale om husdyrproduktion i eksisterende stalde. Driften ændres fra økologisk konsumægproduktion til konsumægproduktion fra skrabe- og frilandshøner. Der produceres enten skrabeæg, frilandsæg eller økoæg, ikke forskellige ægtyper samtidig.

Alternativ staldindretning

For valg af produktionssystem til ægproduktion er der ikke andre staldtyper, der ud fra et miljømæssigt synspunkt, er bedre end denne inventartype med etageanlæg. Den reducerede

ammoniakfordampning er medvirkende til, at gødningen har højere kvælstof indhold, og derfor er med til at forbedre udbyttet i de marker hvor gødningen anvendes.

Set ud fra et dyrevelfærdssynspunkt tilbyder etagesystemet også de bedste muligheder for hønerne. Der er siddepinde højt i systemet til at hvile på og strøelse på gulvet til at udføre skrabe og støvbade adfærd.

Det valgte staldsystem og management giver den laveste emission. Derfor er valget det bedste for naturen. Samtidig giver staldsystemet nogle muligheder for at holde høns indendørs, samtidig med at deres behov tilgodeses med funktionen af inventaret.

Vurdering

Ansøger vurderer derfor, at den valgte placering og staldindretning er den mest optimale. En alternativ staldindretning har derfor ikke været aktuel.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Konsulent der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten

Samme

Ansvarlig konsulent på miljø sagen

Niels Provstgård, Cand. Agro.

Velas

Asmildklostervej 11

8800 Viborg

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 40.000 stipladser fjerkræ.

5.1 Ophør af IE-husdyrbruget

Ved ophør, delvis ophør og ændring af ejerforhold for driften gives besked til kommunen.

Driftsophør kan omfatte:

1. En reduktion der medfører at husdyrholdet reduceres til under 40.000 stipladser.
2. Hele produktionen ophører

Ad 1. Vilkår og krav til driften er forsat gældende for den del af produktionen som fortsættes. Det svarer til, at management som er beskrevet i denne godkendelse opretholdes. BAT-krav for de stalde som er i drift, vil være gældende.

- Ophør af aktiviteter på IE-husdyrbruget skal meddeles kommunalbestyrelsen, det betyder at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under 40.000 stipladser
- Situationer omfatter de forhold, hvor husdyrbruget på grund af periodisk ophør, ikke har opretholdt sin produktionstilladelse, og godkendelsen er bortfaldet for den del, der ligger over stipladsgrænsen

Ad 2. Ved totalt ophør af produktionen vil der ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- Ophør af aktiviteter på husdyrbruget skal meddeles kommunalbestyrelsen
- Situationer omfatter forhold, hvor husdyrbruget på grund af periodisk ophør ikke har opretholdt sin produktionstilladelse, og godkendelsen er bortfaldet helt
- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- Container til gødningslager tømmes og rengøres
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler
- Staldene vil blive sikret mod frost og lukket ned således, at der ikke vil ske skade på inventar og servicebygninger.

5.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management

BAT i forhold til ammoniakemission er beskrevet under afsnit 3.9 og 4.2.

5.2.1 BAT-Energi

Ved brug af EC-motorer i ventilationen er der valgt den mest energibesparende type ventilation.

Elementer som sikrer god isoleringsevne i staldens sider og tag, er ligeledes energibesparende.

I forhold til belysning vælges sparepærer/LED belysning med lys dæmper, så belysning kan reguleres i forhold til hønernes behov.

Vurdering

Det vurderes, at der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

5.2.2 BAT-Vand

Vandforbrug og spild holdes under opsyn. Der anvendes drikkenipler i staldene, hvor vandtrykket kan justeres så spild undgås.

Der er fokus på mulig besparelse i forbindelse med vask af staldene. Der tørrengøres når det er veterinært forsvarlig.

Vurdering

Det vurderes, at der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

5.2.3 Management

Medarbejdere sendes løbende på faglig efteruddannelse. Den ansvarlige for produktionen skal vide noget om produktionen og sørge for:

- Introduktion til effektivitetskontrollen
- Faglig viden om fugle og deres adfærd og behov
- Teknisk viden om stald og anlæg

Den gældende beredskabsplan for ejendommen opdateres.

Det gældende miljøledelsessystem opdateres i forbindelse med årlig indberetning.

Egenkontrol anvendes i den daglig drift.

Vurdering

Der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

6. Konklusion

Ud fra ansøgers beskrivelser af produktionen og med beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, er det ansøgers samlede vurdering, at der er gjort de nødvendige tanker om projektet.

Der er gennemført en plan, hvor der enten produceres skrabeæg, frilandsæg eller økologiske æg afhængig af afsætningsforhold i markedet. Det aftales for et hold ad gangen i samarbejde med ægpakkerier.

Der er tiltag som sikrer, at de nødvendige foranstaltninger udføres så projektet ikke indebærer væsentlige negative virkninger på miljøet.

Skiftet fra økologisk ægproduktion til skrabeæg eller frilandsæg er en naturlig følge af markedsforholdene indenfor afsætning og produktion af danske konsumæg. Ressourceudnyttelsen er bedre, da der er mulighed for at justere fodret mere præcis til hønernes behov, ligesom der kan anvendes lettere tilgængelige fodermidler.

Når den samlede klimabelastning opgøres, vil det højere foderforbrug hos økologiske høner være udslagsgivende. Den konventionelle produktion vil belaste klimaet med 20 – 40 g foder mindre pr produceret æg – en klimareduktion på 25 %.